

Tijd en transformatie

– Radha Burnier

Transformatie is een van de woorden die gebruikt worden om een radicale innerlijke verandering aan te geven, waarbij de beperkingen van het egoïstische verstand overstegen worden en een staat van wijsheid en onzelfzuchtige liefde het bewustzijn kenmerkt. De transformatie van individuen is een voorwaarde voor de transformatie van het geheel, dat wil zeggen, van de maatschappij, of van de mensheid. Daarom is dit onderwerp van groot belang voor allen die met een serieuze spirituele zoektocht bezig zijn.

Sedert onheuglijke tijden is er al gespeculeerd of transformatie een veraf gelegen doelstelling is met veranderingen die over een lange tijdspanne plaatsvinden, of dat het onmiddellijk kan gebeuren. Degenen die hebben horen beweren dat transformatie onmiddellijk kan zijn of is, zijn vertwijfeld, want de jaren gaan voorbij en er gebeurt niets met hen of met mensen die zij kennen. Als de tijd een obstakel is, dan kan men blijkbaar niet wachten tot hij een radicale verandering teweeg gaat brengen. Het zou ook futiel zijn om zich voor te bereiden door zuivering van het zelf, devotionele oefeningen en andere middelen, zoals conventionele religieuze leringen adviseren, want die kosten allemaal tijd. Er ontstaan vaak vragen over de aard van onmiddellijke bevrijding of transformatie vanwege twijfel over het wachten en werken en over de onverwachte verandering.

Psychologische tijd

Misschien moeten wij eens kijken hoe psychologische tijd in het verstand gecreëerd wordt, en hoe die langzaam of snel wordt al naar gelang de aard van iemands ervaringen. Gedurende een pijnlijke episode gaat de tijd langzaam, maar in een vreugdevolle periode lijkt zij razendsnel voorbij te gaan. Hieruit blijkt dat psychologische tijd subjectief en betrekkelijk is. Het

hangt af van verscheidene innerlijke houdingen, zoals verlangen en teleurstelling, en de gedachten die voortkomen uit die innerlijke situaties. Het stil zijn van het verstand is niet een kunstmatig geïnduceerde pauze in gedachtenprocessen; het komt voor wanneer bovengenoemde houdingen afwezig zijn, en er dus niets is om gedachten te provoceren en die naar de toekomst te doen snellen of te laten treuzelen bij het verleden. Dan blijft het verstand rustig opletend in het heden.

Misschien kunnen wij ons afvragen of het vinden van het antwoord op de vraag van onmiddellijke transformatie een echt probleem is of dat het voortkomt uit het verlangen om snel het einde te bereiken. Wat zou het prettig zijn als men zonder zich over te geven of offers te brengen, onmiddellijke bevrijding, verlichting of transformatie kon bereiken! Een beeld van zo'n onmiddellijke verandering is zo verlokkelijk, het is zo'n verleidelijke droom, dat het verstand wordt aangespoord om het heden te ontlopen ten gunste van een toekomstige mogelijkheid. Het willen bereiken van onmiddellijke transformatie - of dat verlangen nu duidelijk uitgesproken is of op het onbewuste niveau blijft - is, zoals ieder verlangen, een ontsnapping uit de actualiteit in 'de kaken van de Draak van de Tijd'. Misschien moet men de vraag anders stellen en zich afvragen waarom het antwoord op deze vraag belangrijk is, terwijl er zaken zijn van groter gewicht zoals de noodzaak om lijden en egoïsme te begrijpen. Als begeerte aan de wortel ligt van deze vraag, is het verstand verstrikt in de tijd en kan zij er niet aan voorbij. De deur naar transformatie is gesloten.

Ervaren van het Werkelijke

Het heden, het hier en nu, is het enige ogenblik waarop wij bestaan, handelen, ervaren, zien of beseffen. Handeling kan niet plaatsvinden in het verleden noch in de toekomst, want het verleden is slechts herinnering, en de toekomst slechts een projectie van het verstand. Het ervaren van het Werkelijke kan daarom alleen plaatsvinden in het hier en nu, op die momenten

wanneer er inzicht is in waarheid, besef van schoonheid of zelfverloochenende liefde. Liefde is niet hetzelfde als denken over liefde; gedachten over mooie dingen zijn niet de ervaring van schoonheid; mentale bedenksels zijn niet de waarheid. In de feitelijke ogenblikken van waarheid, schoonheid of liefde hebben gedachten en tijd geen rol of plaats. Dit zijn momenten van innerlijke vrijheid, wanneer het bewustzijn overgaat van de beperkingen van het zelf-als-middelpunt naar het rijk van de vrijheid.

Aandacht maakt de ongeziene aspecten duidelijk van zelfs de gewoonste dingen.

Transformatie vindt alleen plaats wanneer tijd in de vorm van herinnering of begeerte niet bestaat. Het denken over hoe je tot onmiddellijke transformatie kunt komen is begeerte, die tijd is. De gebruikelijke tegenzin van het verstand om tevreden in het heden te verblijven, vrij van opdringerige herinneringen en verlangens, is een ernstige belemmering. Om dit te verhelpen is er geen andere weg dan zichzelf, door opmerkzaamheid, aan te leren om veel meer in het hier en nu te blijven. Aandacht maakt de ongeziene aspecten duidelijk van zelfs de gewoonste dingen. De volgende woorden van J. Krishnamurti hierover zijn leerzaam:

'Als u iets wilt leren over een blad - een lentebblad of een zomerblad - moet u het echt bekijken, de symmetrie ervan zien, de structuur, de substantie van het levende blad. Er zit schoonheid, groeikracht en vitaliteit in een enkel blad. Dus om iets te leren over het blad, de bloem, de wolk, de zonsondergang of een mens moet je er met diepe concentratie naar kijken'.

Dus wij zouden ons kunnen afvragen of het mogelijk is om een alert dagelijks leven te leiden met een verstand dat beheerst en geconcentreerd is en niet versnipperd. Te willen weten wanneer, hoe of waarom onmiddellijke verlichting kan plaatsvinden

is gekheid, een vorm van gebondenheid aan de tijd. Alle begeerte, hoop en ambitie met betrekking tot het hoogstaande doel van transformatie zijn illusoire pogingen om op het gebied van de tijd te bereiken wat buiten dat gebied valt. Door opletten-der te zijn, en innerlijk vrij van vooroorde- len, en door waakzaam te leven, te spreken en te handelen, zouden wij onszelf wel eens zonder het zelf te weten kunnen transformeren.

Technologie en transformatie

De biotechnologie heeft nu een stadium bereikt waardoor sommige wetenschappers op dit gebied geloven dat zij de maatschap- pij kunnen transformeren door genetische techniek, die niet alleen dierlijke en plant- aardige vormen kan veranderen, of zelfs nieuwe vormen kan produceren, maar ook het menselijk karakter kan modificeren. Het intensieve debat over klonen komt voort uit zulke voorstellen, die het denken weergeven van de materialisten die gedrag beschouwen als een bijproduct van de fysi- ologie, vooral de samenstelling van het brein. Misschien denken optimisten dat zij de wereld kunnen bevolken met Einsteins, Beethovens en Boeddha's; sceptici denken dat dit nooit zal gebeuren. Misschien twij- felt de meerderheid van de mensen die gedeeltelijk bekend zijn met de aard van de beschikbare vaardigheden, of de knappe technologen de wijsheid bezitten om het effect van hun plannen om 'de natuur te verbeteren' wel kunnen overzien.

Het is waarlijk 'wonderlijk' dat tot nu toe een stabiele reeks mutaties is voortge- schreden in een richting die culmineerde in de evolutie van de mens, met krachten en eigenschappen die hem in staat stellen te speculeren over de mogelijkheid van het veranderen van de ontwerpen en proces- sen van de natuur. De wonderen van de evolutionaire vooruitgang zouden niet hebben kunnen plaatsvinden zonder dat een bovenmenselijke Intelligentie dit diri- geerde. Die Intelligentie, of anders gezegd,

de natuur zelf, heeft een plan en een doel bij het dirigeren van evolutionaire veran- dering, een feit dat langzamerhand door progressieve denkers onderkend wordt.

Tegen de achtergrond van de intenties van de natuur zijn menselijke denkbeelden over de wenselijkheid van bepaalde geneti- sche veranderingen en de voordelen die menselijke uitvindingen aan de aardbewo- ners gaan schenken, over het algemeen irrelevant, ondeugdelijk en fragmentarisch. Daar de natuur ontzettend veel machtiger is dan de hele mensheid bij elkaar en de kosmische Intelligentie ontzaglijk groots is, zullen alle menselijke plannen die tegen de doelstellingen van de natuur ingaan, zeker weggevaagd worden. Maar de natuur zal het op haar eigen tijd doen. Haar tijdsge- wricht (als dat er al is) komt niet overeen met menselijke gevoelens over tijd, die verbonden zijn met de menselijke levens- duur.

In de loop van millennia van aardse evolutie hebben er vele experimenten plaatsgevonden; mislukkingen ten opzichte van het uiteindelijke doel worden verwor- pen, en vooruitgang vindt plaats zonder deze mislukkingen in aanmerking te nemen. Vandaar dat de naar verhouding povere experimenten van de menselijke gemeenschap die er niet in passen, ook teniet zullen worden gedaan. Naarmate de opmars naar evolutionaire vervolmaking doorgaat, zal gedurende korte tijd - zelfs historische of geologische tijd is kort in de natuur - wat irrelevant is voor haar doel in de ogen van menselijke uitvinders op succes lijken. Maar op den duur zullen de kinderlijke ego-bevredigingen van techno- logen, die de bestudering van de godde- lijke bedoeling achterwege laten, te verwaarlozen zijn. De natuur laat haar kinderen een poosje aanmodderen, maar wanneer zij het juist ogenblik gekomen acht, zal zij gehoorzaamheid eisen.

Uit: *The Theosophist*, oktober 1999
Vertaling: A.M.I.